

obrača in pa kmečskega življenja. Življenje na kmetih le ne more biti tako prijetno, kakor si marsikdo misli. Dokaz je, da že veliko let zapuščajajo najboljše moči, in ne samo delavci, ampak kmečki sinovi in hčere rodno grudo. Vzroki so veliko trpljenje, — mali zaslužek, delo ne traja do gotove določene ure, kakor v tovarni, slaba kuhinja (živež), slabo stanovanje, oziroma ležišča, malo družabnega življenja, veselja in prijetnih zabav posebno za mladino itd. Vsi ti nedostatki izvirajo iz pomanjkanja splošne in deloma strokovne izobrazbe.

Splošna izobrazba: Bolj ko je človek neveden in neizobražen, tem bolj je prepričan, da vé vse, kar mu je potrebno. To je zanesljivo merilo. Pod boljšo splošno izobrazbo za kmeta se ne zahteva, da bi moral biti učen. Zadostuje, če pride do trdnega prepričanja, da je vsak človek nadomestljiv, — eden nikdar veliko ne zna, — dva vedno več kot eden —, da je splošna izobrazba temelj osebne sreče, zadovoljnosti in podlaga nadaljnji strokovni izobrazbi.

Izobražen človek se nikdar ne dolgočasi. Če ni družbe, vzame dobro knjigo in se pogovarja, oziroma posluša najbolj umne osebe svojega naroda. Izobrazba dovede človeka do samostojnega mišljenja in prepričanja, da ljubi in stremlji za vsem, kar koristi njemu, družini, sosedu, stanu, narodu, človeštvu in se izogiblje vsemu, kar bi enemu ali drugim škodovalo.

Spoznajmo torej, da je izboren učitelj neprecenljive vrednosti sploh in posebno za okolico, kjer deluje, zato zasluži največje spoštovanje. Slab učitelj je velik škodljivec, mogoče ne radi zla, katerega bi napravil naravnost, ampak zaradi vsega dobrega, kar bi bil lahko storil, pa ni. Dobro šole, oziroma dobri zmožni učitelji so podlaga vsega napredka, podlaga prave splošne in strokovne izobrazbe. Zastavimo vse sile, da si jih priborimo in vzgojimo!

Strokovna izobrazba: Po drugih krajih najdemo dosti kmetov s strokovno izobrazbo, celo z visoko šolo. Pri nas so redki. Naši fantje pač obiskujejo kmetijske šole, pa večinoma iščejo potem službe. Veliko jih najdemo pri pošti, financarjih, orožnikih itd., samo tam ne, kamor spadajo, v prvi vrsti, na domačiji. Napredek kmetijstva obstoji v tem, da kmet manj trpi, boljše živi in stanuje, več in boljše blago prideluje in pridelke dobro prodaja. Da se to doseže, je treba izboljšati kmetijstvo. Izboljšanje ene zanemarijene kmetije zahteva od posameznika skoro vse človeško življenje. Posameznik izboljšuje le počasi in s težavo svojo kmetijo. Skupno gre hitreje, ceneje in lažje.

Koliko že trpe in zamude časa ponekod z mlačvo na cepel! Mlatilnice s človeško gonilno silo so pravcati stroji za trpinčenje ljudi. Mlatilnica na vozni bencinski motor

gre k vsakemu posameznemu posestniku in omlati in očisti v enem dnevu več žita, kakor štirje pridni mlatiči na cepe v dveh tednih.

Sejalni stroji porabijo tretjino, do polovice manj semena kakor ročna setev, žito bolje uspeva, več obrodi, — ne poleže. Ti stroji so porabni le za bolj velike njive. Pri nas imamo še marsikje njive raztresene v malih krpah po celi okolici. Kmet ima žito vsejano na petih do desetih različnih kosih, namesto skupno na enem. Zlaganje (komasacija) zemljišč je eden važnih pogojev kmetijskega napredka. Dvajset do štirideset posestnikov bi obdelovalo potem skupno svoje polje lahko s stroji in vsemi najnovejšimi pripomočki tako, kakor da bi vsa zemlja bila last enega naprednega veleposestnika.

Zbrati in pretehtati moramo vsa sredstva, ki bi vedla hitreje do cilja, to je do izboljšanja kmetijstva. Če bi se nam zdelo potrebno med drugim n. pr. visoko obdačenje strokovne nevednosti, nesposobnosti, trmoglavosti, starokopitnosti, naj se izvrši z namenom, da pride zemlja sčasoma v vedno boljše roke!

Glavno sredstvo pa je združenje vseh kmetov v kmetijskih družbah. Le-te bi nastopale potem v imenu stotisočev kmetov in dosegle, kar posameznikom ni mogoče.

Poudarjamo, da Slovenci dajemo cesarju, kar je cesarjevega, zato pa tudi zahtevamo, da se da našemu narodu, kar je njegovega!

*Državni poslanec dr. O. Rybář
(Na polit. shodu v Trstu dne 21. aprila t. l.)*

Našim ženam in dekletom v premislek!

Kadarkoli se vračam s Češkega v svojo domovino, se zdim sam sebi kakor čebela, ki leti z medom težko obložena s cvetnega polja domov v svoj panj. Bodi karkoli, politik, trgovec, veleobrnjak, kmetovalec, znanstvenik ali umetnik, vsakdo imaš na poti domov občutek, da si se zopet izredno mnogo koristnega naučil in da so bratje Čehi v vsakem oziru naši najboljši vzorniki in učitelji. Resna odločnost, vztrajno, očitno napredovanje, smotrna podjetnost, prevdarno odklanjanje vsega tujega, a strastna, globoka ljubezen do vsega domačega in slovanskega: te lastnosti si opazil pač vsakdo, ki si imel srečo, da si se udeležil nepozabno krasnih slavnosti v Pragi dne 16. maja in ves nasledujoči teden. Čehi so danes najkulturnejši narod v Avstro-Ogrski in eden najkulturnejših v Evropi. Največ šol imajo ter najmanj analfabe-

bi se pa tudi spoštovati nas, kajti značajna močnatost vzbuja vedno spoštovanje. Neodpustna mlačnost naše inteligence je torej v prvi vrsti krivda, da je med nami toliko tujcev po javnih službah in da nas ti tujeji zaničujejo.

Ta mlačnost pa utegne roditi še večje zlo. Ali z zapostavljanjem svoje materinščine pred javnimi funkcijonarji ne delujemo — če tudi nevede — v prilog nemškemu državnemu jeziku? Kaj koristi ves naš upor proti temu zlu, s katerim bi nas vlada rada osrečila, ako so naša dejanja v krutej opreki s tem odporom!

Osvestimo se torej! Zlasti se osvesti ti, inteligence slovenska! Na tvoje strani je zakon; na tvoje strani je naravno pravo, kar je še več ko zakon. Posnemaj Čeha, posnemaj Laha! Kdaj bode kateri le-teh izpregovoril s državnimi uradnikom drugače, ko v materinščini. Pojdi in delaj tudi ti tako! Ne daj narodu slabega izgleda, kajti s tem, da zapostavljaš svojo materinščino v ustnem občevarju s državnimi uradniki, moraš vzbujati vero v neiskrenost svoje borbe za njeno veljavo. In borba za njeno veljavo, je borba za veljavo in za osamosvojo slovenskega naroda! Temu namenu se morajo umakniti vsi obziri.

Vsak Čeh zna čitati in pisati, vsaka češka hiša je naročena vsaj na en češki list in skoraj vsak Čeh ima svojo knjižnico čeških knjig. Vsak Čeh pozna narodovo preteklost, zasleduje živo, z umom in srcem sedanost ter je čisto na jasnem glede narodove bodočnosti. Češki narod je ena duša, eno srce. Čeh je marljiv kot mravlja, neumoren in delaven do skrajnosti, štedljiv in oprezen v izdajanju denarja do navidezne skoposti, a pravcat kavalir v razdajanju, kadar gre za narodno stvar. Malo je Čehov — med najnižjimi in najboljimi sloji — ki bi ne imeli naloženih prihrankov. Skromen delavec, ponižen duhovnik, tih uradnik, neznačajna kuharica: vsak ima svoje hranilnične bukvice. Ko pa pride pravi trenutek, izlete iz vseh teh skritih hranilničnih bukvic hipoma na dan tisočaki, stotisočaki za narodno kulturo, socialno ali politično važno svrhu. Skopuhi se izkažejo velike mecene, narodne dobrotnike!

Za češko manjšinsko šolstvo, za češko knjigo, češki časopis, češko umetnost, češko gledališče žrtvuje vsak Čeh vsak dan najmanj 2 vinarja. Zdaj, ko zbirajo za »Češko srce« (za prehrano in preskrbo ubožnih otrok) lete na kup tisočaki dan za dnem. Ne mine nikoli cel mesec, da bi ne čitali v čeških listih: ta in ta malokomu znani, v skromnem zatišju štedljivo živeči župnik, notar, obrtnik ali kmet je umrl ter je s svojo oporoko presenetil vse svoje rojake: volil je »Matici školski«, češki Akademiji, »Češkemu srcu« toliko in toliko tisočakov... Vse življenje se je ubijal in štedil; ob svoji smrti pa je poklonil sad svojega življenja — narodu, njegovi kulturi in napredku.

Čeških knjig, slik in muzikalij se pokupi toliko, da jih vedno primanjkuje. Vse izložbe so jih polne, a le nekaj dni; če se količkaj pomišljaš, si že zamudil. V dneh jubileja Narodnega divadla so zbujale češke narodne noše prav posebno zanimanje in navdušenje. Videli smo pred sabo žive slike mojstra Jože Uprke. Hoteli smo torej si kupiti za spomin vsaj par dobrih barvastih reprodukcij Uprkovih slik, ki kažejo češkoslovaške žene. Vse izložbe so imele te lepe slike. A nekateri smo se pomišljali jedva dva dni (težko je potovati s slikami!), a ko smo se končno za slike odločili — jih že ni bilo več! — Prodajale so se za »Češko srce« tudi lepe slike nad vse simpatičnega češkega narodnega voditelja — mučenika dr. Karla Kramarja. Slik, izbornih v vsakem oziru, je bilo par dni na razpolago v vseh velikostih. A kmalu nato sem obletal celo vrsto trgovin, da bi kupil vsaj najmanjšo, a — vse so že pošle!

Tako ljubijo Čehi svoje! Taki potratniki so češki stiskači. Učimo se od njih! Znaki »Češkega srca«, izdani v stotisočeri eksemplarijih, krvaveče srce sredi trnjeve krone — pravcati simbol vseh slovanskih src v dobi sedanje grozne vojne — so se prodajali po 1 K. V treh dneh nisi niti za desetak dobil niti enega znaka več.

Toda povedati sem hotel našim ženam in dekletom nekaj drugega v premislek: Najlepše v Pragi in v Zbraslavi je bila za vsakega Slovana in tudi Romana — češka mladina v tistih nepopisno slikovitih, neizrečeno krasnih narodnih nošah. Mislite si na tisoče zornih, lepih, mladih deklet v najrazličnejših moravskih, šleskih in slovaških pisanih, zlaht in srebrnih izvezenih nošah. To vam je nepozabna slika. Na glavah bele čipkaste čepice, preko teh zavezan rdeč rožast robec, oprsje v beli čipkasti košulji kratkih rokavov ter v pestrem, izvezenem životku, spodaj kratko pisano krilo s pestrmi, izvezenimi trakovi po hrbtu, dragocen predpasnik, na nogah lične visoke škornje ali pa rdeče nogavice s šolmi. Nekatere so imele na glavi namesto robcev vence iz umetnih poljskih rož in sadov ali bele čipkaste ali pisane izvezene čepice. Raznovrstnost noš je bila velika, a pogled nanje je bil vedno nad vse slikovit, radosten in veleokusen. Tudi mladeničev z malimi okroglimi klobučki s peresi, golorokih v lepih čipkastih košuljah, pestrh telovnikih, živordečih in izvezenih hlačah ter v visokih svetlih škornjih smo videli mnogo ter se jih nismo mogli nagledati.

Ko smo stopali Jugoslovani po Vavčavem trgu k svečanosti v »Panteonu« med špalirjem samih krasnih deklet in zdravih mladeničev v teh narodnih nošah, med špa-

kakim slovenskim stavkom: dosledno je dobival nemške odgovore. Videč to, hotel sem gospoda, poslanca rahlim načinom opozoriti na nepristojnost njegovega obnašanja. Dejal sem zato: »Kaj ne, kako gospod imenitno govori slovensko?« Gospod se prikloni; poslanec pa izpregovori nekaj slovenskih besedi priznanja, na to pa zopet začne po nemško. Srd me je lomil, ko sem odhajal in sram me je bilo nemožatosti nekaterih slovenskih veljakov.

Potem se pa pritožujemo, da so v državnih službah uradniki, ki slovenščine ne znajo ter se jezimo, da med nas — zlasti v politično službo — tako radi nameščajo Nemce. Z nemščine nevednim kmetom kak konceptni uradnik nikdar ne pride v dotiko. Kar je z njim treba obravnati, store pomožne moči. Za koga naj se torej slovensko uči? Saj ve, da iz inteligence le malokomu pade v glavo, ogovoriti ga po slovensko. Tacega smatra za silneža ter se že kako poravnja z njim. Bodisi, da ga sklone k nemškemu razgovoru, bodisi, da ga »odstopi« pomožnej sili.

Ko bi se vsak slovenski inteligent zavedal svoje narodne dolžnosti in bi imel vedno pred očmi ustavno zajamčeno mu pravico, bi izginili kaj kmalu nemški uradniki izmed nas ali pa bi se naučili našega jezika. Naučili

lirjem vriskajočili, z robci in klobuki nas pozdravljajočih naših bratov in sestic. — ko smo gledali na ogromnih stopnicah pred »Panteonom« živo rožo poleg rože, vse bliščečih oči, smehljajočih obrazov in kličečih nam: »Na zdar, Slovinci! Na zdar, Jihoslovane!« — ko so nas kinematografirali na Zofinskem otoku sredi migotajoče trume samih takih pestrobojnih mladenk in mladeničev — takrat, o Slovenke, sem mislil na Vas in bilo mi je bridko pri srcu.

Zakaj tudi Ve ne ljubite narodne noše tako, kakor jo ljubijo Čehinje? Zakaj niste Ve prav tako ponosne na dedščino svojih babic, kakor so ponosne še današnje — moderne, visoko izobražene — Vaše češke sestre? — Kadar hoče Čehinja biti najlepša, kadar hoče nastopiti najslovesneje, takrat obleče — narodni kroj. Na slavnostno zborovanje v Panteonu so prišle Čehinje v narodnem kroju, na svečanostni koncert v razkošnem »Obecnem domu« so prihitele takisto v narodni noši, na slavnostno predstavo opere »Libuše« so dospele ali se pripeljale zopet v narodni noši. In kadarkoli sem bil kasneje tekom 14 dni v Narodnem divadlu, bodisi pri operni, bodisi dramski predstavi, prav vselej je bilo več sto deklet in žena v narodnem kroju. Vse tri slavnostne dneve so praške ulice žarele in migotale v prelestnih narodnih nošah. Ko pa je nastala zopet vsakdanjska doba, so noše izginile ter se je pojavil francoski šik. A prišla je nedelja, prišel praznik, in narodna noša je takoj iznova izražala javnosti, da je — izreden dan.

Tako spoštujejo Čehinje svojo kmečko narodno obleko: s tem dokazujejo, kako svet jim je spomin na preteklost, kako eno se čutijo z ljudstvom, kako demokratični so po svojem srcu in okusu. Obleka češkega kmeta in kmetice je Čehu in Čehinji najelegantnejša toaleta. Vsi Čehi hočejo biti ob najslovesnejših prilikah ena družina, vsi kmetje, vsi kmetice, ter so ponosni na to. V obleki narodovi se zde sami sebi najlepši, najdostojanstvenjši, in mi Jugoslovani moramo z navdušenjem potrditi, da se ne varajo. Nič lepšega, ginljivejšega, navduševalnejšega nima kraljevsko krasna Praga, kakor svojo mladino v slikovitih narodnih nošah!

Nam pa je bilo bridko, ko smo pomislili, kako izgineva slovenska narodna noša vsled brezbrzičnosti, neupanja in nezavednosti našega ženstva. Celo pri procesijah je videti vedno manj naših žensk v pecah in avbah! To je žalostno in sramotno za naš narod ter obenem slabo izpričevalo naše narodne zavednosti.

Slovenke! Spomnite se Čehinj in posnemajte jih! Nikdar niste lepše in elegantnejše kot v noši našega naroda, v oblekah naših babic in prababic.

Dne 15. septembra t. l. se slovesno iznova otvori naše Narodno gledališče v Ljubljani. Čehi in Hrvatje ter Srbi so nam trdno obljubili, da hočejo biti tiste dni naši gostje. Tri dni zapored se bodo vršile slavnostne otvoritvene predstave in mirno zaupamo, da nas teh predstav ne bo treba biti sram. Takrat nastopimo kot narod, kulturen, zaveden, vztrajno napredujoč. In takrat nastopite tudi Ve, naše mladenke in žene, prvobornice za našo majsko deklaracijo, nastopite kot močnega faktor naših kulturnih in umetniških stremeljenj. Prihitele boste iz Ljubljane in okolice ter iz raznih slovenskih krajev veseliti se z nami trumf slovenske Talije. Ali pridete morda v švabski ali dunajski modi?

Kličem Vam v spomin poziv največje češke pevke, umetnice svetovnega slovesa, gospice Eme Destinove, ki je povabila češko ženstvo na predstavo opere »Prodana nevesta« z besedami: »Pridite v narodnih nošah!« in upam, da ga poslušate tudi Ve. Oživite našo narodno nošo najprej za tri slavnostne dneve našega Narodnega gledališča, nato pa jo nosite po češkem prekrasem vzoru vedno pri najslovesnejših prilikah, da tudi s tem dokažete svetu, da smo in hočemo ostati tudi mi samosvoj, nase ponosen zdrav kmečki, demokratičen narod!

F. G.

Sršeni in čmrlji.

Kmečka stranka.

Bog res ne zapusti preljubih Kranjcev: če moke ni, ne močnika, ne žganjcev, dandanes ko zares že vsega manjka, da že človeku skoraj ni obstanka, naenkrat, ko se človek najmanj nadja, rešilna pride Noetova ladja. V obliki kakšni? — Težka ni uganjka: to Šusteršičeva je kmečka stranka!

Uporniki.

Jaz sem vojak, in, kakor vsak, pokorščino prisegel sem cesarji, zvestobo vsem, ki višji so in starji. In če prisego svojo bi prelomil, da slab vojak sem, kdo o tem bi dvomil?

A če katoličan se izneveri, in svojemu če višjemu pastirji pokorščino odreče, se mu javno uprè, kristjan je dober, — kak to zлага se? To vesta Šusteršič in drug, Lampè.

Tri sladke besede.

Kdor dandanes na bednem sveti še dobro hoče res živeti, on mora tri stvari imeti:

Potrpežljivo angelsko, da žolč ne počí mu od jeze in od gneva spričo krivic, nesreč, ki se vsled vojne svobodno širijo od dne do dneva.

In trdno vero, ki goré prestavlja, da v težki ne obupa uri, ter končno še želodec kurji, ki žaganje in pesek mu prebavlja.

Gospodu iz dvorca.

Prepozno je sedaj, gospod iz dvorca, zaman, zaman umivate zamorca. Dovolj ste dolgo imeli nas za porca!

Ljudi poznamo vašega uzorca:

Za srebrnike oni vse storé, celó Boga ti prodadé!

Mars.

Elektrarne na Dravi.

(Konec.)

Kakšen kapital leži v takem podjetju? Falska elektrarna je bila proračunana točno na 19.500.000 K, torej okroglo 20 milijonov kron. Ali je ta številka vsled vojske postala višja ali pa se je znižala, o tem je težko soditi brez vpogleda v knjige. Vsekako je treba upoštevati, da dela podjetje od leta 1916 naprej skoraj izključno z vojnimi vjetniki in z vojaki, torej z delovnimi močmi, ki so mnogo cenejše, kakor je bilo v mirni dobi civilno delavstvo. Podjetje pač trdi, da so ti vojni delavci tudi mnogo slabši, kakor so bili oni iz mirnega časa. Na tem bo morebiti nekaj resnice, vendar se nam zdi, da ima podjetje končno pri sedanjem načinu dela še vedno dobiček. V drugi vrsti je treba upoštevati, da prihaja denar za podjetje iz Švice. V mirnem času se je dobilo za švicarski frank približno 95 vinarjev, v vojni dobi pa se je nekatere mesece plačevalo za švicarski frank celo po 2 K 30 v do 2 K 50 v. Kako ogromen dobiček ima torej podjetje že zgolj vsled te razlike v vrednosti denarja! Gotovo je treba tudi upoštevati, da je postal med vojno prav ves material, ki se rabi pri stavbi, dražji. A pri tem je treba zopet pomisliti, da ima družba kapitalistov, ki odločujejo pri falski elektrarni, celo vrsto lastnih industrijskih podjetij, kjer se izdeluje marsikatera vrsta istega materiala, ki se pri tej stavbi potrebuje, vsled tega ta elektrarna podražjenja ne občuti v isti meri, kakor podjetnik, ki je popolnoma navezan na tuje blago. Ako vse to upoštevamo, pridemo do zaključka, da proračun ni bil prekoračen, ako se je vsled vojske sploh povišal.

Če tudi tiči v takem podjetju ogromen denar, vključ temu bo prišel oni, ki je dal denar, prav lahko na svoj račun. Proizvajanje elektrike je v naših deželah še tako malo

razvito, da stoji danes tako podjetje, kakor je falska elektrarna, med nami brez vsake konkurence. Kaj bo posledica? Strahovite cene za tok. Brezdvomno take cene, da se bo obrestoval vložen denar visoko nad ono obrestno mero, ki je v naših krajih običajna za vloge ali za posojila. Vzemimo le prav enostaven račun: elektrarna bo proizvajala okroglo 30.000 konjskih sil. Ako računimo, da prodaja podjetje moč za tako ceno, da dobi za konjsko silo dnevno povprečno 50 vinarjev, tedaj je tega skupaj dnevno 15.000 K ali letno 5.475.000 K, torej okroglo pet in pol milijona K. Kdo pa veruje, da bo podjetje dalo moč za tako nizko ceno? Danes, ko se z ozirom na razmere lahko sklicuje na splošno draginjo, ko lahko izrablja okolnost, da bo pomankanje delavnih sil trajalo po vojski še dolga leta in bo vsled tega povpraševanje po električni moči neobičajno veliko. Gotovo je, da bo letni dohodek te elektrarne naravnost ogromen. In letni izdatki, režije? Te so pri takih napravah naravnost malenkostne. V elektrarni sami bo zaposlenih uprav malenkostno število ljudi, morebiti 20—30. Razen tega bo treba nekaj izdati za ohranjanje strojev in poslopij. Drava pa da vodo zastoni. Najdražje utegne še biti vzdrževanje napeljav do posameznih odjemalcev, toda tudi tu to obstoji iz betona in železja, tako da desetletja in desetletja to ne bo dalo posebnih izdatkov, med tem ko mora napravo v lastni hiši itak plačati odjemalec sam. V teh razmerah prav gotovo ni pretirano, ako se trdi, da se bo vložen denar obrestoval sijajno, razun tega se bo lahko vsako leto odpisalo na strojih in vseh napravah toliko, da bo najmanj v 15 do 20 letih vse podjetje do zadnjega vinarja zopet poplačano. Tok pa tudi potem ne bo postajal prav nič cenejši!

Ako človek premišljuje o teh vprašanih, pač ne more priti do drugega zaključka, kakor zahtevati, da se take naprave podržavijo. Javnosti, celokupnosti so namenjene, naj jih torej tudi celokupnost upravlja, nosi, država naj bo v imenu celokupnosti lastnik takega podjetja. To je edino pravično. Hvala možem, ki so ljudstvu zgradili tako podjetje, toda ta hvala ne more iti tako daleč, da bi bilo ljudstvo vsled tega za večno suženj gospodov denarnih mogotcev. Tembolj je to stališče pravično, ker oni, ki so se pri zgradbi podjetja najbolj trudili, delavci, inženirji, uradniki, itak od poznejših ogromnih dohodkov tudi ne bodo imeli ničesar. Naj tu javnost poseže vmes.

Gospodarske posledice teh elektrarn bodo zelo velike. Občutil jih bodo delavec, ker se bo naselila v dravski dolini velika industrija. V Rušah že gradijo tovarno za dušik. Bo to podjetje, kjer bo zaposlenih 600 in morebiti še več delavcev. Na seliškem polju v neposredni bližini falske elektrarne se menda tudi že pripravljajo načrti za kako novo podjetje, ker se denarni mogotci že zanimajo za nakup zemlje. In to bo šlo tako dolgo naprej, dokler bo še kaj prostora v levi dravski dolini. Posledice bo na občutil tudi mali podjetnik, obrtnik, poljedelec. Slehernega bo pomikanje delavnih moči sililo k rabi strojev in elektrike. Vse prebivalstvo na se bo brezdvomno takoj poprijelo električne razsvetljave, ker je ta najlažja, najbolj praktična in koncem konca še vedno najcenejša.

Najbrezpomembnejše bodo posledice za splavarstvo po Dravi, dasiravno so se naši pohorski lesni posestniki ravno za to najbolj bali, ko se je začelo komisijonirati za falsko elektrarno. Če pogledamo kakih 25 let nazaj, takrat je bil promet s flosi in šajkami pač še prav ogromen. Nič nenavadnega ni bilo da je plulo v enem dnevu po dvesto flosov in šajk proti Mariboru. Toda v zadnjih dveh desetletjih se je to nenavadno naglo spremenilo, promet na Dravi je tako padel, da je bila zadnja leta pred vojsko že redkost, če je plulo po Dravi par flosov. Zraven Drave napeljana koroška železnica je v tem pogledu konkurenco Drave skoraj popolnoma izločila. Vključ temu je enodušen nastop lesnih posestnikov in trgovcev deseglel, da so morali podjetniki elektrarne skrbeti za napravo, ki bo vključ visokemu jezu omogočila flosarenje. V ta namen je v jezu napravljena posebna »cesta za flose«. Je to velik štirikot, podoben globoki škatli, ki je tako obsežna,